

רשומות

הצעות חוק

7 במאי 1963

564

י"ג באייר תשכ"ג

צמוד

286

חוק לשון הרע, תשכ"ג-1963

חוק לשון הרע, תשכ"ג-1963

1. לשון הרע מהי
1. לשון הרע היא דבר שפרסומו פוגע באדם או בכבודו באחת הדרכים האלה:
- (1) מייחס לו מעשה פשע או עוון, לרבות מעשה שנעשה בחוץ לארץ והיה פשע או עוון אילו נעשה בישראל;
  - (2) מייחס לו התנהגות שאינה הוגנת במשרה ציבורית;
  - (3) עלול לבזותו בעסקו, במשלו ידו, במקצועו או במשרתו;
  - (4) עלול להשפילו בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
  - (5) עלול לגרום לכך שבני אדם יתרחקו ממנו או יימנעו מחברתו.
2. פרסום מתו
2. פרסום, לענין לשון הרע – בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, ולרבות ציור, דמות, תנועה, קול וכל אמצעי אחר.
3. לשון הרע על בני עדה, בני דת, חבר בני-אדם או כל ציבור אחר, בין שניתן לזהות אנשים מסויימים שלשון הרע מכוונת אליהם, ובין שלא ניתן לזהותם, דינה כדין לשון הרע על אדם, ובלבד שלא תהיה בה עילה אלא לאישום פלילי.
4. לשון הרע על המת, בין שפורסמה לפני מותו ובין לאחר מכן, דינה כדין לשון הרע על החי, ולענין חוק זה יראו כנפגעים בה את כן-ווגו של המת, ילדיו, הוריו, אחיו ואחיותיו, ובלבד שלא תהיה בה עילה לפיצויים.
5. פרסומים מותרים
5. על אף האמור בסעיפים 8-11 מותרים תמיד פרסומים אלה:
- (1) פרסום המוגן על ידי סעיף 28 לחוק-יסוד: הכנסת¹, או על ידי סעיף 1 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951²;
  - (2) פרסום שנעשה בישיבת הממשלה או על ידי הממשלה או חבר ממשלה בתוקף תפקידם או על פי הוראה של אחד מאלה;
  - (3) פרסום שהמפרסם חייב לעשות על פי דין או על פי צו של רשות המוסמכת לכך כדין או שהוא רשאי לעשות על פי היתר של רשות כאמור;
  - (4) פרסום על ידי שופט או דיין, בעל-דין, בא-כוחו או עד תוך כדי דיון בבית משפט או בית דין, לרבות בפני אדם או גוף בעל סמכות שיפוטית או מעין-שיפוטית;
  - (5) פרסום תוך כדי דיון בוועדת חקירה כמשמעותה בסעיף 22 לחוק-יסוד: הכנסת או בפקודת ועדות חקירה³, על ידי חבר הוועדה או אדם המעורב בחקירתה, בא כוחו או עד;
  - (6) פרסום דבר שנאמר או אירע תוך כדי דיון כאמור בפסקאות (4) או (5) בישיבה פומבית, ובלבד שהפרסום לא הרג מגדר דין והשבון נכון והוגן;
  - (7) פרסום דבר שנאמר או אירע בישיבה פומבית של ארגון בין-לאומי שמדינת ישראל חברה בו, של ועידה בין-לאומית שאליה שלחה ממשלת ישראל

1 ס"ח תשי"ח, עמ' 69.

2 ס"ח תשי"א, עמ' 228.

3 חוקי איי, כרך א', פרק כ"א, עמ' 152.

נציג, של בית-דין בין-לאומי, או של ארגון יהודי עולמי או מוסד ממוסדותיו –
 ובלבד שהפרסום לא חרג מגדר דין וחשבון נכון והוגן;

(8) העתק או תמצית נכונה והוגנת מכל מירשם המתנהל על פי דין והפתוח
 לעיון הקהל, או מכל מסמך אחר הצריך על פי דין להיות פתוח לעיון הקהל;

(9) פרסום דבר שכבר נתפרסם קודם לכן, כולו או תמצית ממנו, אם הפרסום
 הקודם היה מותר לפי אחת הפסקאות של סעיף זה, ובלבד שהפרסום לא חרג
 מגדר דין וחשבון נכון והוגן; היתר זה לא יחול על דבר שנתפרסם בישיבת
 הממשלה, אלא כמידה שהממשלה התירה לפרסמו.

6. לשון הרע אין צורך שתהא מובעת במישרין ובשלמות; דייה שהיא והתייחסותה לאדם
 הטוען שנפגע בה יהיו משתמעות מתוכה או מתוך נסיבות היצוגיות, או מקצתן מזה ומקצתן
 מזה.

7. רואים לשון הרע כאילו פורסמה, אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו
 אדם או לאדם אחר זולת הנפגע, או שלפי הנסיבות עלולה היתה להגיע לאדם כאמור.

8. הנפגע על ידי פרסום לשון הרע זכאי בתובענה אזרחית לסעד על פי פקודת הנוזקין
 האזרחיים, 1944.⁴

9. המפרסם לשון הרע לשני בני אדם או יותר זולת הנפגע בכוונה לפגוע, דינו – מאסר
 שנה אחת.

10. בנוסף לעונש ולסעד הנקבעים בסעיפים 8 ו-9 רשאי בית המשפט לצוות על איסור
 הפצה או על השמדה של דבר שבו פורסמה לשון הרע או על פרסום תיקון או הכחשה של
 דבר המהווה לשון הרע, או על פרסום פסק הדין, כולו או מקצתו; צו איסור הפצה או צו
 השמדה יהא יפה כלפי כל אדם שאצלו נמצא הדבר המכיל לשון הרע למכירה או הפצה,
 גם אם אדם זה לא היה צד למשפט. הפרסום ייעשה על השכונן הנאשם או הנתבע, במקום,
 במידה ובדרך שבית המשפט יקבע.

11. בכוראו לגזור את הדין או לפסוק פיצויים רשאי בית המשפט להתחשב לטובת הנאשם
 או הנתבע גם בעובדות אלה:

- (1) שלשון הרע לא היתה אלא חזרה על מה שכבר נאמר, בין שהמפרסם נקב
 את המקור שעליו הסתמך או לא נקב אותו;
- (2) שהמפרסם האמין באמיתותה של לשון הרע;
- (3) שהמפרסם לא נתכוון לנפגע;
- (4) שהמפרסם התנצל לפני הגשת האישום או התובענה או בהודמנות הראשונה
 לאחר הגשתם, אם לא היתה לו הודמנות לכך לפני כן, ובלבד שההתנצלות
 פורסמה ככל האפשר בדרך ובמידה שבהן פורסמה לשון הרע ולא היתה מסוייגת.

12. פורסמה לשון הרע בעתון כמשמעותו בפקודת העתונות⁵ (להלן – עתון), יהיו עורכו
 ומוציאו לאור של העתון, והאדם שהביא לעתון את דבר לשון הרע, אחראים אחריות
 פלילית ואזרחית, אלא שבאישום פלילי תהיה לעורך ולמוציא לאור הגנה טובה, אם יוכיחו
 שלא ידעו על פרסום לשון הרע ושנקטו אמצעים סבירים כדי למנוע פרסום לשון הרע
 בעתונם.

⁴ ע"ר 1944, תוס' 1 מס' 1380, עמ' 93.
⁵ תקני אי"י, כרך ב', פרק קמ"ז, עמ' 1191.

13. פורסמה לשון הרע בדפוס, למעט בעתון יומי שפורסמו מותר לפי רשיון בעל תוקף, רואים כמפרסם גם מחזיק בית הדפוס, כמשמעותו בפקודת העתונות, שבו הודפס הפרסום, ומי שמוכר את הפרסום או מפיץ אותו בדרך אחרת, ובלבד שמוכר או מפיץ כאמור ידע או חייב היה לדעת שהפרסום מכיל לשון הרע.

מדפיס ומפיץ

14. תהא זו הגנה טובה באישום פלילי ובתובענה אזרחית בשל לשון הרע, אם מה שפורסם הוא אמת והיה בפרסום ענין לציבור, ובלבד שהפרסום לא חרג מתחום הדרוש לטובת אותו ענין ציבורי. הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שאמיתותו של פרט-לואי מפרטי לשון הרע לא הוכחה, אלא אם אותו פרט פוגע במתלונן או בחובע או בכבודם פגיעה ניכרת.

הגנת אמת
הפרסום

15. תהא זו הגנה טובה באישום פלילי ובתובענה אזרחית בשל לשון הרע, אם הפרסום נעשה בתום לב באחת הנסיבות האלה:

הגנת תוס'לב
המפרסם

- (1) המפרסם לא ידע על קיום הנפגע ולא היה חייב לדעת עליו לפי הנסיבות;
- (2) היחסים שבין המפרסם לאדם אשר עליו נעשה הפרסום הטילו על המפרסם חובה חוקית, מוסרית או חברתית, לפרסם את הדבר כפי שפרסמו;
- (3) הפרסום נעשה כפי שנעשה לשם שמירה או הגנה על ענין אישי כשר של המפרסם או של האדם אשר לו נעשה הפרסום או של אדם שלישי שבו האדם אשר לו הוא נעשה מעונין ענין כשר;
- (4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, או בשירות ציבורי, או על התנהגותו בקשר לענין ציבורי, או על אפיו כפי שהוא משתקף מהתנהגות כזאת;
- (5) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע כבעל דין, כבא-כוחו או כעד בישיבה פומבית של בית משפט או בית דין, לרבות בפני אדם או גוף בעל סמכות שיפוטית או מעין-שיפוטית, או כמעורב בחקירתה של ועדת חקירה, כבא כוחו או כעד בפניה בישיבה פומבית של הועדה, או על אפיו של הנפגע כפי שהוא משתקף מהתנהגות כזאת;
- (6) הפרסום היה בקורת על יצירה או פעולה ספרותית, אמנותית, מדעית או אחרת שהנפגע עשה בפומבי או הגיש לרבים, או הבעת דעה על אפיו של הנפגע כפי שהוא משתקף מיצירתו או פעולתו האמורה;
- (7) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגותו או אפיו של הנפגע בענין שבו הנפגע סר למשמעתו של המפרסם, מכוח דין או חוזה;
- (8) הפרסום היה נועד לאדם הממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או לרשות המוסמכת לקבל עליו תלונות או לחקור ענין המשמש נושא אותה תלונה;
- (9) הפרסום היה דין וחשבון נכון והוגן, שיש לציבור ענין בפרסומו, על אסיפה פומבית או על אסיפה או ישיבה שהיתה לציבור גישה אליהן; או על אסיפה או ישיבה שעורכיה הזמינו אליה עתונאים כדי לדווח עליה ברבים;
- (10) הפרסום נעשה אך ורק כדי להכזיז או להוקיע לשון הרע שכבר פורסמה;
- (11) הפרסום לא נמסר אלא לעורכי עתון ונמסר להם אך ורק על מנת לבחון שאלת הפרסום בעתון.

16. הוכיח הנאשם או הנתבע, שהפרסום נעשה בנסיבות המתוארות בסעיף 15 והפרסום לא חרג מגדר הדרוש והסביר באותן נסיבות, רואים אותו כנעשה בתום לב, כל עוד לא הוכח ההיפך; ואולם רואים פרסום כנעשה שלא בתום לב אם נתקיים בו אחד מאלה:

נטל ההוכחה

- (1) הדבר שפורסם לא היה אמת, והמפרסם לא האמין באמיתותו;
- (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והמפרסם לא נקט, לפני הפרסום, אמצעים סבירים כדי להיווכח אם אמת הוא אם לאו;
- (3) המפרסם נתכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה דרושה או סבירה בנסיבות.

שלילת הגנה	17. פורסמה לשון הרע בעתון, לא תעמוד למפרסם טענת תום לב, אם נתבקש על ידי הנפגע או אחד הנפגעים, או מטעמו, לפרסם תיקון או הכחשה של לשון הרע מצד הנפגע והמפרסם לא עשה כן תוך זמן סביר, ובלבד שהתיקון או ההכחשה היו חתומים בידי הנפגע ולא היה בהם משום לשון הרע או תוכן בלתי-חוקי אחר וארכם לא עבר על מידת הסביר באותן נסיבות; התיקון או ההכחשה יפורסמו בדומה ככל האפשר לפרסום לשון הרע.
אין להביא ראיה על אפיו של הנפגע	18. ראיה בדבר שמו הטוב או הרע של הנפגע או בדבר אפיו, עברו, מעשיו, דעותיו או התנהגותו לא תובא באישום פלילי בשל לשון הרע לפני הרשעת הנאשם, ובתובענה אזרחית לפני שבית המשפט החליט שהנתבע חייב בפיצויים, אלא במידה שפרטים אלה נוגעים במישרין ללשון הרע.
דין שני משפטים	19. נדון אישום פלילי בשל לשון הרע לאחר סיום משפט אזרחי בשל אותה לשון הרע או להיפך, רשאי בית המשפט להסתמך על הממצאים העובדתיים במשפט הקודם, כולם או מקצתם, בלי לחזור על גביית ראיות שנגבו במשפט הקודם.
הוכחת פרסום בעתון	20. הגשת עותק של עתון שבו מודפסת, לפי טענת המגיש, לשון הרע, תשמש ראיה שאכן הפרסום נעשה באותו עתון.
חברות להפריך טענת הגנה	21. הוכיח נאשם או נתבע לכאורה אחת ההגנות האמורות בחוק זה, רשאי הקטיגור או התובע להביא ראיות סותרות.
צו ביניים	22. הודה הנאשם בחלק מאשמתו בלשון הרע באישום פלילי, או הודה הנתבע בצדקת חלק מהתובענה במשפט אזרחי, רשאי בית המשפט, בכל שלב משלבי הדיון, לצוות על פרסום, במקום ובדרך שיקבע, של תיקון או הכחשה לגבי אותו חלק של לשון הרע שהנאשם או הנפגע הודו בו.
סייג לפרסום הליכים במשפטי לשון הרע	23. לא יפרסם אדם דבר על הליכי בית המשפט באישום פלילי או בתובענה אזרחית בשל לשון הרע – לרבות כתבי טענות ולמעט פסק הדין – אלא ברשות בית המשפט; העובר על איסור לפי סעיף זה, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 5000 לירות.
סייג לפעולת חוק זה	24. חוק זה אינו בא להתיר פרסום האסור על פי דין אחר ואינו בא לגרוע מחסינות הניחנת על פי דין אחר.
תיקוני חוקים וביטולים	25. (א) על אף האמור בתוספת ב' לפקודת שיפוט בתי משפט השלום, 1947 ⁶ , לא תוגש קובלנה על עבירות לפי חוק זה, פרט לפרסום לשון הרע על המת. (ב) לשון הרע תוסיף להיות עוולה אזרחית, ובכפוף לחוק זה יחולו עליה הוראות פקודת הנוזיקין האזרחיים 1944; בסעיף 66 (2) לפקודה, במקום "מוכיר הממשלה" יבוא "שר האוצר".

⁶ ע"ר 1947, תוס' 1 מס' 1612, עמ' 224; ס"ח תשי"ד, עמ' 216.

(ג) בטלים -

- (1) הסעיפים 201 עד 203, 205 עד 209 לפקודת החוק הפלילי, 1936.
- (2) הסעיפים 16 עד 22 לפקודת הנזיקין האזרחיים, 1944, וכן התנאי המגביל של סעיף 14 לפקודה.
- (ד) בסעיף 23 לפקודת העתונות יימחקו המלים "או דיבה אחרת".

דברי הסבר

הנוסח המתפרסם בזה בא במקום הנוסח של הצעה זו שנתפרסם בהצעות חוק 504 מיום כ"ב באדר א' תשכ"ב (26 בפברואר 1962). בנוסח החדש עונה ההצעה על מרכיב הבקורת שהושמעה על הנוסח הקודם; וכן נוספו דרכי סעד לנפגעים על ידי לשון הרע, ועילות הגנה לנתבעים ולנאשמים בשל לשון הרע.

ואלה עיקרי השינויים שחלו לעומת הנוסח הקודם:

- (1) סדר הסעיפים הוחלף כדי להבליט יותר את הקשר ההגיוני שביניהם ולהקל על הבנת החוק.
- (2) בוטלה ההצעה להסמיך את בית המשפט לסגור עתון בשל לשון הרע, ואשר לסמכות לסגור עתון הקיימת על פי סעיף 23 לפקודת העתונות המנדטורית, מוצע עכשיו להתבילה למקרה שהדיבה שפורסמה בעתון היתה "דיבת הסתה".
- (3) בוטלה הצעת ההוראה בדבר לשון הרע שפורסמה בחו"ל.
- (4) בוטלה ההצעה להטיל על המדפיס של עתון יומי אחריות בשל לשון הרע שפורסמה באותו ענין.
- (5) אחריות המדפיס של פרסום המכיל לשון הרע (פרט לעתון יומי) הוגבלה לבעל בית הדפוס; לעומת זאת נוספה אחריות של מי שמוכר או מפיץ פרסום כזה בידעו שהוא מכיל לשון הרע.
- (6) התרופה של צו לאיסור ההפצה או השמדה של פרסום המכיל לשון הרע, הותרופה של צו לפרסום תיקון או הכחשה יוכלו להינתן לפי ההצעה המתוקנת גם בהליך פלילי. מלבד זה מוצע עכשיו שצו איסור הפצה וצו השמדה כוחם יהא כלפי כל מי שמחזיק את הפרסום למכירה או להפצה, אף אם הוא לא היה צד לדיון; וכן מוצע שבית המשפט יוכל לצוות על פרסום פסק-הדין או חלק ממנו.
- (7) בין הדברים שפרסומם יהיה תמיד מותר ופטור מאחריות נוספו, בין השאר: פרסום דבר בתוך דיוני הממשלה; הליכים בטריבונלים אף אם אינם בתי משפט או בתי דין; ודיונים של גופים בין-לאומיים ויהודיים.
- (8) בוטלה ההצעה לסייג את ההגנה של "אמת דיברתי" על ידי הדרישה שעוד לפני הפרסום היה למפרסם יסוד סביר להאמין באמיתות הפרסום.
- (9) נוספה הגנה של מי שמפרסם דו"ח נכון והוגן על אסיפה או ישיבה שהיתה לציבור גישה אליהן או שהוזמנו אליהן עתונאים.
- (10) נוספה הגנה של מי שמפרסם דבר אך ורק כדי להכחיש או להוקיע לשון הרע שפורסמה.
- (11) מוצע לסייג את ההגנה של פרסום בתום לב על-ידי החובה לפרסם, לפי בקשת הנפגע, תיקון או הכחשה.
- (12) בוטלה ההצעה להסמיך את בית המשפט לאסור פרסום של פסק דין שניתן בהליך בשל לשון הרע.

7 ע"ר 1936, חוס' 1 מס' 652, עמ' 263.

השוואת סעיפים

תשכ"ב-1962	תשכ"ג-1963	תשכ"ג-1963	תשכ"ב-1962
(5)-(1) 1	1	2-1	1 רישה; (1)-(5)
(רישה) 1	2	(3)-(1) 11	(3)-(1) 2
5	3	6	3
6	4	7	4 רישה
(רישה) 15; (1) 14	(1) 5	(11) 15	4 סיפה
(1) 14	(2) 5	3	5
(7); (2) 14	(3) 5	4	6
(3) 14	(4) 5	9	7
(4) 14	(5) 5	12	8 רישה
(5) 14	(6) 5	בוטל	8 סיפה
חדש	(7) 5	בוטל	9
חדש	(8) 5	13 עם תוספת	10
(6) 14	(9) 5	10; 8	11
3	6	בוטל	12
(רישה) 4	7	(רישה) 14	13 רישה; (1)
11	8	בוטל	(2) 13
7	9	(2); (1) 5	(1) 14
11	10	(3) 5	(2) 14
(3)-(1) 2	(3)-(1) 11	(4) 5	(3) 14
24	(4) 11	(5) 5	(4) 14
(רישה) 8	12	(6) 5	(5) 14
(עם תוספת) 10	13	(9) 5	(6) 14
(רישה; (1) 13	(רישה) 14	(3) 5	(7) 14
חדש	(סיפה) 14	(1) 5	(רישה) 15
(רישה) 16	(רישה) 15	(רישה) 24	(סיפה) 15
(סיפה) (3) 2	(1) 15	(רישה; (1) 16	(רישה) 16
18	(3)-(2) 15	(רישה) 16	(סיפה) 16
19	(4) 15	(רישה) 16	(רישה) 17
20	(5) 15	(3)-(1) 16	(3)-(1) 17
21	(6) 15	(3)-(2) 15	18
22	(7) 15	(4) 15	19
23	(8) 15	(5) 15	20
חדש	(9) 15	(6) 15	21
חדש	(10) 15	(7) 15	22
(סיפה) 4	(11) 15	(8) 15	23
(רישה) 17; 16 עם תוס'	(רישה) 16	(4) 11	24
(3)-(1) 17	(3)-(1) 16	18	25
חדש	17	19	26
25	18	20	27
26	19	21	28
27	20	22	29
28	21	23	30
29	22	בוטל	31
30	23	(3) 25	(א) 32
15	24	(א) 25	(ב) 32
(ב) 32	(א) 25	בוטל	33
חדש	(ב) 25		
(א) 32	(ג) 25		
חדש	(ד) 25		

